

Львівський національний університет імені Івана Франка
Філологічний факультет
Кафедра слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. декана філологічного
факультету
доц. Крохмальний Р.О.

“31” серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕРЕКЛАДАЦЬКА ПРАКТИКА

галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u>
спеціальність	<u>035 Філологія</u>
спеціалізація	<u>035.038 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – чеська</u>
факультет	<u>філологічний</u>

Робоча програма навчальної дисципліни “Перекладацька практика” для студентів 3 курсу за спеціальністю 035 Філологія, спеціалізацією 035.038 слов’янські мови та літератури (переклад включно), перша – чеська, “31” серпня 2023 року.

Розробник:

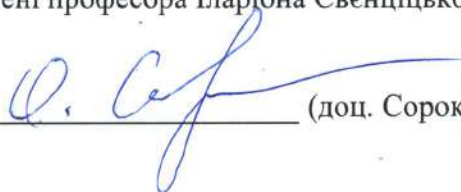
Осташ Любов Романівна, доцент кафедри слов’янської філології імені професора Іларіона Свенціцького, кандидат філологічних наук, доцент.

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри слов’янської філології імені професора Іларіона Свенціцького

Протокол від “31” серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри слов’янської філології імені професора Іларіона Свенціцького

“31” серпня 2023 року

_____ (доц. Сорока О.Б.)

Затверджено Вченою радою філологічного факультету
Протокол від “31” серпня 2023 року № 1

“31” серпня 2023 року

Голова

_____ (доц. Крохмальний Р.О.)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – <i>4,5</i>	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	Нормативна	
	Спеціальність 035 Філологія		
Модулів – <i>1</i>	Спеціалізація: 035.038 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша - чеська	Рік підготовки:	
Змістових модулів – <i>1</i>		<i>2-й</i>	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин - <i>135</i>		<i>3-й</i>	-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента <i>45</i>	Освітній рівень: бакалавр	Лекції	
		-	-
		Практичні, семінарські	
		-	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
<i>135</i> год.	-		
Індивідуальні завдання: -			
Вид контролю: <i>диференційований залік</i>			

Вступ

Перекладацька практика є обов'язковою складовою навчального процесу студентів-богемістів на філологічному факультеті ЛНУ імені Івана Франка. Перекладацьку практику проходять студенти III курсу ОП "Чеська мова та література". Відповідно до навчальних планів, практика триває 3 тижні. Перекладацька практика триває з 22 січня до 8 лютого. Перекладацька практика проводиться на базі кафедри слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького. Основним завданням студентів під час її проходження є застосування на практиці теоретичних знань, які здобуваються у ході вивчення курсу "Теорія і практика перекладу", а також опанування практичних навичок із лексико-граматичного курсу чеської мови. Процес становлення фахівця з чеської мови та літератури, вченого-славіста передбачає, зокрема, знайомство із особливостями роботи перекладача. Саме для цього була розроблена перекладацька практика на III курсі.

Мета і завдання практики

Метою перекладацької практики є вдосконалення знань з чеської мови, вироблення навичок письмового перекладу текстів різних функціональних стилів мовлення.

Досягнення мети практики передбачає виконання наступних завдань:

- на матеріалі текстів, обраних для перекладу, засвоїти навички, необхідні для здійснення основних перекладацьких операцій;
- засвоїти лексику та усталені вислови чеською мовою для реалізації мовних інтенцій;
- усвідомити різницю між різними видами перекладу, вміти здійснювати основні перекладацькі операції на практиці;
- вміти скласти словник-мінімум (тематичний, термінологічний);
- вміти застосувати на практиці знання, здобуті у ході вивчення курсу "Теорія і практика перекладу";

У результаті проходження перекладацької практики *студент повинен*

знати

- основні принципи та прийоми перекладацької роботи з текстами різних функціональних стилів мовлення;
- знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію чеської мови і літератури і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності;

вміти

- використовувати українську мову як державну в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійному спілкуванні;
- використовувати чеську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя;
- ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати;
- організовувати процес свого навчання й самоосвіти;
- застосовувати філологічні знання для розв'язання професійних завдань;
- використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності;

- аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють;
- здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів;
- перекладати тексти різних стилів і жанрів;
- мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

Організація проведення практики

На початку практики студенти отримують інструктаж з охорони праці, наказ керівника вищого навчального закладу про проведення практики, тривалість робочого часу студентів на практиці, обов'язки студентів, викладачів, методистів та керівника практики під час проходження практики.

Студентам надається повна інформація про зміст і тривалість практики, а також про форму звітності (особливості оформлення щоденника, звіту і словника). Також студенти знайомляться з графіком проведення консультаційних занять з керівником практики.

Робота студентів під час перекладацької практики

1. Студенти виконують переклад художніх або спеціалізованих текстів.
2. Один раз на тиждень студенти відвідують консультацію, яку проводить керівник практики, здають заплановану частину перекладу, отримуючи рекомендації та зауваження від керівника.
3. Складають словник лексики з коментарями, відповідно до специфіки обраного тексту.

На *останньому етапі* практики студенти здають:

- 1) *переклад* обраних текстів з чеської мови на українську мову або ж з української мови на чеську мову;
- 2) *звіт про* проходження перекладацької практики;
- 3) *словник* лексики.

Перекладацька практика завершується захистом практики, на якому керівник практики і студенти підбивають підсумки роботи впродовж навчальної практики; студенти обмінюються враженнями про організацію та проведення практики, озвучують основні труднощі і проблеми, з якими стикалися під час проходження практики.

Обов'язки студентів на практиці:

- 1) взяти участь у інструктажі з проходження практики, ознайомитися з програмою перекладацької практики та вимогами щодо її проходження;
- 2) своєчасно розпочати проходження перекладацької практики;
- 3) вивчити та дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки та внутрішнього розпорядку на місці проходження практики;
- 4) у повному обсязі виконати завдання перекладацької практики, передбачені програмою;
- 5) своєчасно відзвітувати про виконання програми перекладацької практики, подавши керівникові від кафедри зазначені звітні документи.

Обов'язки керівника практики

- 1) скласти робочий план проходження практики;
- 2) взяти участь в інструктажі з проходження перекладацької практики;
- 3) ознайомити студентів із наказом керівника вищого навчального закладу про

проведення практики, тривалістю робочого часу студентів на практиці, обов'язками студентів, викладачів, керівника практики під час проходження практики;

4) ознайомити студентів із програмою проходження практики, призначити час консультацій, проконсультувати студентів щодо оформлення звітної документації;

5) укласти перелік індивідуальних завдань;

6) контролювати хід практики;

7) перевіряти якість виконаної роботи.

На *підсумковому етапі* практики керівник зобов'язаний:

1) перевірити переклад у повному обсязі, висловити зауваження і оцінити роботу студента впродовж перекладацької практики на підставі звітної документації;

2) перевірити наявність, належне оформлення та якість звітної документації, оцінити кожен складову звітних матеріалів;

3) виставити загальну оцінку за проходження перекладацької практики.

Зміст практики

Завдання практики конкретизуються і формулюються керівником залежно від місця проведення та рівня знань конкретного студента. Керівник може давати студентам індивідуальні завдання, про виконання яких вони звітують на захисті практики.

Практика полягає в перекладі текстів різних функціональних стилів мовлення. Об'єкт перекладу обирається установою, де студенти проходять практику, або керівником практики від кафедри.

У ході роботи над перекладом студенти зазвичай стикаються із лексичними, граматичними, жанрово-стилістичними труднощами, які мають долати. У перекладі одночасно обробляється граматична, лексична, стилістична, загальнотекстова і комунікативна інформація. Під час роботи з перекладом текстів студенти повинні усвідомити взаємозв'язок граматичних та лексичних структур мов, із якими працюють.

Можливим місцем проведення практики є кафедра слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького.

На кафедрі наявний весь необхідний теоретичний і практичний матеріал для здійснення такого перекладу: словники, посібники, граматики, енциклопедії.

Форми та методи контролю

На час проходження практики керівником практики встановлюється режим праці студентів-практикантів: керівник укладає графік консультацій для поточного контролю роботи студентів. Під час проходження практики студенти поступово звітують про виконання завдання, демонструючи керівникові частини виконаного перекладу на консультаційних зустрічах. В кінці практики студенти подають керівникові практики письмовий звіт про виконану роботу, виконаний переклад, а також словник лексики.

Вимоги до звіту

Упродовж останніх трьох днів проходження практики студенти повинні здати керівникові практики письмовий звіт про виконану роботу. У звіті повинна бути коротко і конкретно описана робота, особисто виконана студентом під час проходження практики (тексти якого типу студенти перекладали, чого навчився протягом проходження практики, які теоретичні праці опрацював, з якими науковими текстами та спеціальною літературою ознайомився). У звітах не повинно бути цитування літературних джерел. Обсяг звіту від 1 до 5 сторінок.

Підбиття підсумків практики

Захист перекладацької практики відбувається у присутності керівника практики. Студенти здають та захищають письмовий звіт про виконану роботу, щоденник практики, словник лексики.

Диференційна оцінка за перекладацьку практику враховується нарівно з іншими оцінками, які характеризують успішність студента.

Відповідно до шкали перерахування оцінок, що прийнята у Львівському національному університеті імені Івана Франка, перекладацька практика, як і інші предмети, оцінюється 100 балами. Ця кількість балів розподіляється так:

- письмовий звіт про виконану роботу – 10 балів;
- переклад – 40 балів;
- словник лексики – 40 балів;
- захист практики – 10 балів.

Перекладацька практика закінчується після проведення екзаменаційної сесії і призначення стипендії, тому оцінка практики зараховується до результатів наступного семестру. Вона записується у відомість, проставляється у заліковій книжці і в журналі обліку успішності.

Студент, який не виконав програму практики і отримав незадовільну оцінку на захисті практики, скеровується на практику повторно в період канікул або відраховується з навчального закладу.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за шкалою ECTS		Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Залік
			Екзамен, диференційований залік	Залік	
A	Відмінно	90–100	Відмінно	5	зараховано
B	Дуже добре	81–89	Добре	4	
C	Добре	71–80			
D	Задовільно	61–70	Задовільно	3	
E	Достатньо	51–60			
FX (F)	Незадовільно	0–50	Незадовільно	2	не зараховано

Рекомендована література

1. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу. Посібник. – Київ, 2003. – 280 с.
2. Korunets I. V. A Course in the Theory and Practice of Translation = Корунець І. В. Теорія і практика перекладу. – Київ: Вища шк., 1986. – 174 с.
3. Korunets I. V. Theory and Practice of Translation = Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): підручник. – Вінниця: Нова Книга, 2000. – 446 с.
4. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу. – Вінниця: Нова Книга, 2003. – 160 с.
5. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства. Підручник. – Вінниця: Нова Книга, 2008. – 512 с.
6. Кияк Т. Р., Огуй О. Д., Науменко А. М. Теорія та практика перекладу. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – Вінниця: Нова Книга, 2006. – 592 с.
7. Гаврилів Т. Текст між культурами. Перекладознавчі студії. – Київ: Критика, 2005.
8. Зорівчак Р. П. Реалія і переклад. – Львів: Вид-во при Львів. ун-ті, 1989.
9. Зорівчак Р. П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія. – Львів: Вища шк. Вид-во при Львів. ун-ті, 1983.
10. Кундзіч О. Л. Творчі проблеми перекладу. – Київ: Дніпро, 1973.

11. Рильський М. Проблема художнього перекладу. Твори: В 10-ти томах. Т. 9. – Київ, 1962.
12. Содомора А. *Sub aliena umbra = Під чужою тінню.* – Львів, 2000.
13. Шмігер Т. Історія українського перекладознавства ХХ сторіччя. – Київ: Смолоскип, 2009. – 342 с.
14. Дзера О. Жанри художнього перекладу // Записки перекладацької майстерні. Т. 1. – Львів, 2001.
15. Зорівчак Р. Перекладачі для України ХХІ сторіччя // Записки Перекладацької майстерні. Т. 1. – Львів, 2001.
16. Зорівчак Р. Художній переклад в Україні і буття нації (Спроба історико-літературного осмислення) // Записки Перекладацької майстерні. Т. 1. – Львів, 2001.
17. Кіцила Л. До проблеми чесько-української омонімії // Матеріали міжнародної славістичної конференції пам'яті професора Костянтина Трофимовича (1923–1993). – Львів, 1998.
18. Кіцила Л. Словники міжмовних омонімів: історія виникнення та перспективи розвитку // Проблеми слов'язознавства. – 1999. Вип. 50.
19. Levý J. *Úmění překladau. Panorama.* – Praha: Edice Pyramida, 1983.
20. Newmark P. *Approaches to translation.* – Phoenix ELT, 1980.

Словники

1. Новак Ї. Чесько-український словник / Новак Ї. – К.: Чумацький шлях, 2008. – 584 с.
2. Українсько-чеський словник лінгвістичної термінології / Н. Лобур, О. Антоненко, О. Паламарчук, Г. Стрельчук, М. Шевченко. – Видавничий центр ЛНУ Івана Франка, Львів, 2009 – 200 с.
3. Чесько-український словник / [уклад. Й.Ф. Андерш та ін.]. – К.: Наукова думка, 1988–1989. – Т. 1–2.
4. Чесько-український словник лінгвістичної термінології. *Česko-ukrajinský slovník lingvistických termínů* / Н. Лобур, О. Антоненко, Н. Зайченко, О. Паламарчук, Г. Стрельчук, М. Шевченко. – Київ : Освіта України, 2015. – 241 с.
5. *Akademický slovník současné češtiny* [Електронний ресурс] / Ústav pro jazyk český Akademie věd České republiky. – Режим доступу: <http://www.slovníkcestiny.cz/uvod.php>
6. Kurimský A. *Ukrajinsko-český slovník* / A. Kurimský, R. Šišková, N. Savický. – Praha : Academia, 1994, 1996. – D. I.–II.
7. *Nová slova v češtině. Slovník neologizmů 1* / Kol. autorů pod vedením Olgy Martinové. – Praha : Academia, 1998. – 360 s.
8. *Nová slova v češtině. Slovník neologizmů 2* / Kol. autorů pod vedením Olgy Martinové. – Praha : Academia, 2004. – 568 s.
9. *Nový akademický slovník cizích slov* / Kol. autorů pod vedením Jiřího Krause. – Praha : Academia, 2005. – 880 s.
10. *Slovník afixů užívaných v češtině* / Ed. Josef Šimandl. – Praha : Karolinum, 2017. – 654 s. – Режим доступу: <http://www.slovníkafixu.cz/>
11. *Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost* / [hl. red J. Filipec, F. Daneš, J. Machač, V. Mejstřík]. – Praha: Academia, 2016. – 648 s.
12. *Slovník spisovného jazyka českého* / [za red. ved. B. Havránka]. – Praha: Academia, 1989. – Sv.1–8.
13. Svozilová N. *Slovník slovesných, substantivních a adjektivních vazeb a spojení* / Naďa Svozilová, Hana Prouzová, Anna Jirsová. – Praha: Academia, 2005. – 580 s.

Інформаційні ресурси

1. *Bibliografie české lingvistiky* / [Електронний ресурс] / Ústav pro jazyk český Akademie věd České republiky. – Режим доступу: <https://bibliografie.ujc.cas.cz/search-form>
2. *Český národní korpus* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.korpus.cz/>
3. *Dotazy z jazykové poradny* [Електронний ресурс] / Ústav pro jazyk český Akademie věd České republiky.

- věd České republiky. – Режим доступа: <https://dotazy.ujc.cas.cz/>
4. Elektronické slovníky a zdroje [Elektronní resurs] / Ústav pro jazyk český Akademie věd České republiky. – Режим доступа: <http://www.ujc.cas.cz/elektronicke-slovniky-a-zdroje/>
 5. Internetová jazyková příručka [Elektronní resurs] / Ústav pro jazyk český Akademie věd České republiky. – Режим доступа: <http://prirucka.ujc.cas.cz/>
 6. Ústav pro jazyk český Akademie věd České republiky [Elektronní resurs]. – Режим доступа: <https://ujc.avcr.cz/>